

locus amoenus

Pere Duran

Les escales de l'església

Anna Maria Saludes i Amat

Amb tot el bagatge de records i vivències que per la meua edat ja he adquirit, si hagués de definir ara i avui el que per a mi representa la quinta essència, l'ideal del paisatge de la Mediterrània, en terres empordaneses, escolliria sense pensar-hi dues vegades aquell lloc poc freqüentat però concret, que any rere any anava a veure i a descobrir a parents i amics. El centre dels meus records està enclavat en un marc determinat: unes escales de pedra d'amplis graons, flanquejades per xiprers cinquantenaris, alts i tofuts, que mentre donen un recés de protecció al visitant, suggereixen amb llur to solemne i antic el regust de les civilitzacions grega i llatina, i el llegat que aquelles cultures ens han deixat: sentir-nos un poble mediterrani i hereus d'una tradició civilitzada. La visió del meu record es detura al turó de l'esplanada asfaltada, quasi una plaça, en la qual conflueixen tres o quatre carrers de gran llargària que donen a les entrades amb jardins de sengles mansions residencials, i que precedeix els graons de pedra, solemnes, amplis, lleugerament deformats per les potents arrels dels xiprers, que ens porten a una església de regust mariner, de façana emblanquinada i de pedra. L'església, al damunt de l'escalinata, va ser construïda l'any 1942. Una església que, segons Josep Pla, forma part de les tres coses excepcionals que s'han fet a S'Agaró. A més de l'impagable camí de ronda que voreja el litoral del promontori i permet unes vistes extraordinàries. I Senya Blanca, topònim de la rodalia, que ha donat nom a la casa dels Ensesa, obra de gran harmonia i refinament, marc únic dels desapareguts Festivals Musicals de S'Agaró.

Tot i el brogit incessant que ha comportat el turisme de masses, i de forma especial als mesos estivals, el nucli urbà de S'Agaró és un paratge tranquil. La prohibició de l'accés amb automòbil als no-residents -es pot visitar només a peu-, en preserva la calma i la solitud. És rar que ningú aparegui en aquella graonada espectacular, maculada en certs punts de líquens i molsa, senyal inequívoc d'escasses petjades humanes. Sovint hi he anat amb bicicleta, en tardes d'estiu, al capvespre, per sentir aquella pau que es respira en alguns jardins o paratges abandonats, per poder deixar anar el pensament cap a les esferes de la fantasia i dels records agradables.

No hi fa res, si el nom de S'Agaró va fer indignar l'escriptor guixolenc Gaziell o un lingüista màxim com Joan Coromines per la falsedat que representa, i si és aplicat a un elegant i ambiciós projecte d'urbanització d'un promontori on abans només hi pasturaven cabres. Coromines diu que es tracta d'un disbarat. El mot *sagaró* prové d'un arabisme, *ḡubh sagīr*, abreujat *sagīr*, o sigui *seguer*, mena de rusc d'abelles, especialment el que ha fet un eixam en un lloc silvestre. L'error radica a posar l'article, salat o no, a un mot que no existeix. Gaziell recorda en parlar del topònim que era el nom d'una riera que anava a desembocar a la platja de Sant Pol, al peu del promontori que esdevindria aquell impecable nucli urbanitzat amb torres de gran luxe i amb una església i unes escales que a mi em tenen el cor robat. A més *sagaró*, o *S'Agaró*, és un nom bonic, simpàtic. Sona bé, la seva eufonia i els seus significats contribueixen a fer encara més atractiu el meu *locus amoenus*.

de S'Agaró